

relatief hoog aandeel van 2^e keus middelen. De indicaties waarvoor de meeste antibiotica zijn ingezet (en voor de eerste drie ook de meeste 2^e keus middelen) zijn: uierontsteking, indicaties rondom het werpen, klauw- en gewrichtsaandoeningen, en luchtwegaandoeningen. Voor verdere optimalisatie c.q. reductie van gebruik verdienen deze indicaties als eerste aandacht (versterking van het (preventieve) diergezondheidsmanagement). In het onderzoek is ook een eerste indicatie van een dierdagdosering voor gebruik van ontwormingsmiddelen verkregen.

Onderdeel Melkgeiten:

Paratuberculose kent een hoge seroprevalentie op melkgeitenbedrijven in Nederland. Een infectie met paratuberculose bij melkgeiten leidt bij individuele dieren tot vermindering van de melkproductie, vermagering en vervroegde afvoer. Daarnaast is er economische schade voor het melkgeitenbedrijf. Een vermindering van de prevalentie van paratuberculose bij geiten op melkgeitenbedrijven draagt bij aan het welzijn en duurzaamheid van geiten op deze bedrijven.

Binnen de PPS is zoveel mogelijk informatie verzameld over paratuberculose en mogelijke beheersingstrategieën. In 2015 is aan de bestaande lijst van beschikbare informatie een stuk toegevoegd over "Leeftijdsresistentie geitenlammeren tegen paratuberculose".

Momenteel worden de laatste puzzelstukjes bij elkaar gezocht in het vraagstuk naar het voorkomen van paratuberculose (DNA en antistoffen) in biest en melk. Rest nog biest te onderzoeken van met paratbc geïnfecteerde geiten (voorjaar 2016). Vooralsnog lijkt minder frequent paratuberculose bacterie DNA in biest/melk voor te komen dan bij runderen. Afweerstoffen worden daarentegen volop aangetroffen.

Er heeft een uitgebreide proef gelopen waarbij de afweerreactie van geitenlammeren op vaccinatie met het paratuberculose vaccin Gudair gemeten werd. Hiertoe zijn 44 geitenlammeren (tweelingzusjes) bij de faculteit diergeneeskunde ondergebracht. De helft is gevaccineerd met Gudiar en de controle zusjes niet. Vervolgens is zowel de B-cel (afweerstoffen) als de T-cel reactie (interferon gamma) gemeten. De afweerstoffen lijkten slechts kortstondig (ca 14 weken na vaccinatie) boven de afkapwaarden van de ELISA test uit te komen. Deze informatie is zeer nuttig in een beheerstrategie waarbij de test geen onderscheid kan maken tussen veldinfectie of vaccinatie. De volledige uitwerking van deze proef is nog in volle gang. Hier is een post-doc van de faculteit diergeneeskunde 1,5 dag per week meer bezig. Voor deze proef is de samenwerking aangegaan met het Wilhelmina Kinderziekenhuis. De duizenden celmetingen vinden aldaar op zeer geavanceerde apparatuur plaats (waarbij geitjes natuurlijk geen voorrang hebben op humane monsters).

Opgeleverde producten

Link naar KOL: <http://www.wageningenur.nl/nl/show/Kleine-herkauwers-AF-12074.htm>

Onderdeel Schapen:

- 10x PPS-pagina beheersing maagdarmwormen gevuld vanuit het projectteam (via P. Vellema) in Het Schaap
- 2 artikelen in Het Schaap, respectievelijk over de resultaten van een internetenquête naar beheersing van maagdarmwormen onder schapenhouders en over wetenswaardigheden vanuit het veldonderzoek met 10 schapenhouders.
- Rapport 933 Een verdiepend onderzoek naar het medicijngebruik in de Nederlandse schapenhouderij. Aanknopingspunten voor verdere optimalisatie. *[Nog niet openbaar. Wacht op toestemming EZ]*

Opgeleverde rapporten/samenvattingen zijn via kennisOnline te downloaden: (<http://www.wageningenur.nl/nl/show/Kleine-herkauwers.htm>)

Onderdeel Melkgeiten:

- Notitie leeftijdsresistentie geitenlammeren tegen paratuberculose
- Artikel Geitenhouderij "Op de bovenste tree voor paratbc" (januari 2015)
- Verschillende "boerenavonden" bij dierenartspraktijken
- Digitale paratbc nieuwsbrief GD-klanten (oktober en december)
- Artikel in de Nieuwe Oogst "Paratbc blijft merkwaardige ziekte" (juni 2015)
- Voortgangsrapportages stuurgroep (5x)

Opgeleverde rapporten/samenvattingen zijn via kennisOnline te downloaden (<http://www.wageningenur.nl/nl/show/Kleine-herkauwers.htm>) of via de website van Verantwoorde Veehouderij <https://www.verantwoordeveehouderij.nl/show/Paratuberculose-in-de-melkveehouderij.htm>.